

# Antibes múzeu- maiban

Nyári szabadságunk néhány napja a franciaországi Riviérán, egy középkori épületekből álló mondán kisvárosban telt el. Mivel szállásunk magában az óvárosban volt, könnyen rátaláltunk a turisztikai és kulturális látványosságokra. Írásomban egy nap eseményeit rögzítem.

Szombat reggel a Picasso múzeumba indultunk. Tudtuk az óváros jellegzetes tornya felé kell mennünk. Ez a Grimaldi kastély része, ami olyan jellegzetessé teszi Antibes városképét. Egy térre érkeztünk, a Place National-ra, vagyis Nemzeti térre, ahol számomra egy kissé édeskés, énekes madarakat tartó, szőpecskeő kisfiút és kislányt ábrázoló szobrot, és egy karikatúra múzeumot találtunk. Musée Peynet a múzeum neve.

Ide azonnal bementünk, hiszen nagyon érdekel az alkalmazott művészetnek ez az ága, több karikatúrista barátom munkáját követem. **Peynet** művészi alkata úgy tűnik közel áll hozzám, hiszen munkáit nagyon lelkiismeretesen, aprólékos gondossággal tervezte meg. Láthatuk vázlatait, összevetve a nyomtatásra került, alkalmazott grafikai, vagy pedig képregényekkel is.

Figurái nem személyes jellegűek, hanem nagyon általáno-

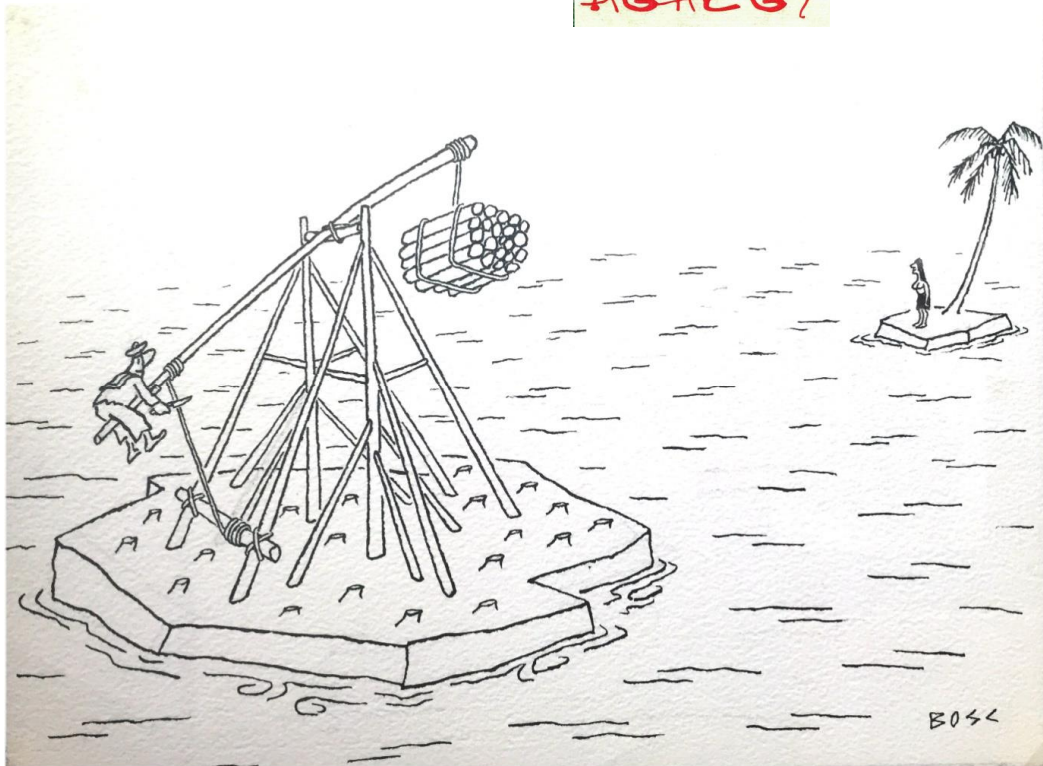


sak, eszmeien szépek. A téren álló simára csiszolt bronzszobor egy ilyen párban álló, ideális kisfiút és kislányt ábrázol, akik kis énekesmadarak barátságát élvezik. Tiszta, szentisítő téma, mondhatnám régi újvidéki zsargonnal, ami, mint tudjuk, a szentimentálisra utal. A művész tulajdonképpeni emblémája ez a szobor, hiszen a figurák agályosan gondos megfogalmazása végigvonul az összes munkáján. Ezért is áll figyelemfelkeltő jelként ez a jellegzetes szobor a múzeum bejárata előtt, kinn a tér közepén. A fémdúcós sokszorosító

grafikában (rézkarc, akvatinta, rézmetszet, hidegtű, stb.) is jártos volt. Horoszkóp képei nagyon gondosan kivitelezett, nagyméretű rézkarc-grafikák. Sajnos csak az égő jelképek felét, 6 jel grafikai megfogalmazását láthattuk kiállítva.

A múzeum belső terében egy másik karikatúrista, **BOSC** munkái kaptak helyet. E művész munkái még véletlenül sem gondosak, hanem nagyon leegyszerűsítettek, lényegre törőek. Ez az a francia karikatúra stílus, amely olyan nagy hatást gyakorolt ránk a hetvenes években, a jugoszláviai **START** és más, inkább francia magazinok által. Ezekhez különböző könyvtárakban, pl. Újvi-





már lejárt dátum áll rajta. Gyerekek számára ingyenes, felnőtteknek 6 euró a belépés. Táskáinkat viszont, biztos, ami biztos alapon, a ruhatárba rakták velünk.

Antibes Picasso látogatásakor még nem volt több egy apró falunál. A festő egy szerencsés véletlen folytán kapta meg a régi erdő legfelső emeletét, hogy ott festhessen. Az antibes-i időszak alatt 23 festményt és 44 rajzot készített. Ezek egy részét a városnak ajándékozta, mikor visszatért Párizsba. Antibes Picasso múzeumának gyűjteménye ezekkel a képekkel kezdődött. Az épület

déken jutottunk hozzá. Nagy József barátomnak volt egy ragyogó, kitűnően improvizáló karikatúra periódusa, középiskolai tanulmányaink idején. De ezt a néhány vonallal kialakított, nagyorrú figurát mindannyian másoltuk, aki csak rajzfilmmel vagy karikatúrával foglalkozott az újvidéki művészeti középiskolában. Tehát ez a francia mester stilizált, bevezette a kép szériákban való, vagyis képregény elbeszélést, és redukált is, vagyis a minimumra törekedett, és kiemelte a lényegét. A kis múzeumnak elég sok látogatója lehet, látogatásunk idején 6-7 emberrel is találkoztunk. Ez valószínűleg a múzeum központi elhelyezkedésének tulajdonítható.

Másfél óra múlva már az eredeti úti célunk, a **Picasso múzeum** köveit koptattuk. A pénztárban nagyvonalúan elfogadták svédországi művészeti igazolványomat, annak ellenére, hogy

második emeletén az állandó, az első emeleten az ideiglenes kiállítás kapott helyet. Olvashatjuk az interneten, az egyik magyar nyelvű turisztikai portálon. A történethez tartozik, hogy Picasso 1946-ban költözött Párizsból a tengerparti kisvárosba. Françoise Gilot nevezte művésznője, és egy grafikus barátja kíséretében. Legismertebb festménye ebben az időszakból az *Élet öröme* címet viseli.

A kastély ódon falain elszórva is néhány száz fényképét szemlélhetünk. A nagymester életének gondos megőrzésére egy brit fényképész, **David Douglas Duncan**, aki Picasso antibes-i periódusát, és Dél-Franciaországi tartózkodását lencsevégre kapta. Az emeleten kialakított termekben találjuk a mester festményeit, grafikáit, kerámiáit és szobrait. Itt a sok, mintegy 30-40 kiállított, kézzel festett tányérra kell kiemelni. Picasso jellegzetes alkotásai, gyors, krokiszerű ecsetrajzok. Torreador és bika ábrázolásai a legismertebbek ebben a gyors ecsetrajz stílusban.

**Nicolas de Stael** orosz származású francia festőművész is kapott egy állandó kiállítótermet nagyméretű munkáival. Expresszionista hozzáállású, de igazán könnyedén érte el a teljes, fauvista (franciául fauve : vad) képeket festett.

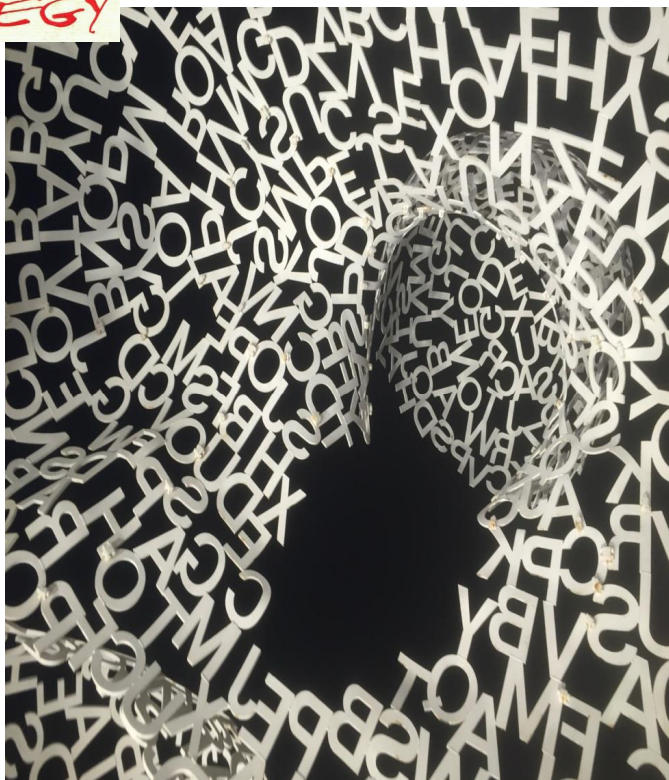
Nagymértékű igazodása a francia stílus könnyedségéhez az óriási aktrajzok Matisse receptjére való rajzolás eredményezte. Ezeket a munkákat nem ismer-



tem, viszont eredeti festészeti stílusát már igazán régóta, középiskolás korom óta, amikor is először szívtam magamba Párizsi iskola színvilágát és festészeti stílusát. Jó volt most ide bemenni, ebbe a múzeumi terembe, szembesülni festményeinek fizikai valóságával, óriási méreteivel. Egészen más fehérre meszelt teremben hatalmas kifeszített vásznon szemlélni intenzív, olykor elhalkuló színes felületeit. Elképzelni a mestert, ahogy ott szorgoskodik, lélegzik és ért gyjt a befejezéshez.

A múzeum tengerre néző oldalán hatalmas terasz található modern szoborgyűjteménnyel. **Juan Miro** spanyol festményvész kifejező, de szokatlan szobrait alkalmam volt látni egy mallorcai nyaralás során. Itt két nagyméretű szobrát találjuk. Szokatlansága talán abból adódik, hogy egyes részeket laposan hagy, és hatalmas ecsetvonásokkal élénkíti. Festési látásmóddal alkot a térben.

A nap élményei közé tartozik még egy rövid látogatás a múzeum bejáratával szemben lévő exkluzív galériában. Fényes fém felületek vonzottak ide be bennünket. Fényképezni támadt kedvünk. Meg is kaptuk az engedélyt a galéria tulajdonostól egyetlen kép elkészítésére. A fényes fémfelületek valószínűleg **Luciano Fontana** halhatatlan roncsolásos remekművei voltak, és az alsó polcokon kisméretű Picasso kerámiákat fedeztem fel. A bejáratú oldalfalon viszont egy felszeletelt hegedű függött falemezre applikálva, s róla olajfestékek lefröccsentve. Vörös, sötétkék, világoszöld színek. **Pierre Fernandez Arman** munkája. Megjegyzendő, ez a művész



művészeti felfedezés. 1. Antibesben van Európa legnagyobb jacht kikötője, a Port Vauban.

„Több mint 2000 kikötő helytel, és képes 100 méter hosszú hajók befogadására. Ezt a természetes kikötőt már a római idők óta használják, és ma már a luxus hajók és jachtok Mekkája, valamint egy helyi halászfloottaé. Jól ismert a milliárdosok mólója.”

A kikötőt egy hosszú várfal és bástya védi a tenger felől. Ezen a védműn kapott helyet a „Nomádö című szobor. Óriási, csipkészerű, fehérre festett, térdét állához húzó, ülő figura, amely, mintegy kitekintve a messzeségre, meditál a habok fölött.

„A szobor egy kortárs katalán művész **Jaume Plensa** alkotása, aki Barcelonában és Párizsban él és dolgozik. 1955-ben született. Jelenleg a kortárs képművészet egyik legfontosabb szobrászművésze. Plensa az 1980-as években az öntöttvasból készült egyszeri, nagy formákkal vetette meg hírnevét. Munkája ezután fényt, hangot és nyelvet használó szobrászati létesítményekbe fejlődött.”  
 Olvasom a neten. Egy alkotása megtalálható a svédországi Boråsban. Művének címe „House of Knowledge” vagyis „Tudás háza”. Ez egy 2014-ben készült, 8 méter magas acélszobor, a Textile Fashion Center előtt. Plensa egy ülve meditáló figurát jelenít meg. Ez az alak klasszikus görög órómai szobrászat ideálját követi. Ez a reneszánsz ideál végigvonul az európai művészet történetén. A kortárs svédországi művészetben talán éppen Tilajcsik Roland szobrászművész álló alakja rokonítható ilyen módon Plensa alkotásaival. Azzal a különbséggel, hogy ez utóbbi egy anyagtól független grafikai textúrán keresztül jeleníti meg a formai szépség ideáljait. Innen a csipkészerűség és lágyság. A betűstruktúra elborítja az egész plasztikát. Van, amikor a betűket mellőzve zenei grafikát fordít át negatívba, hiszen acélszobrai többnyire fehérek. Van, amikor pedig egyszeri acélhálójával jeleníti meg felfogását a szépről. Az ülő alak mellett még gyakran látunk óriásportrékat mindennapi emberekről. Plensa művein egyszeri-gyönyörök. Mindenki figyelmébe ajánlom nagyszerű alkotásait.



a szomszédos Cannes városában született, az azürkék tengerparton. Ekkor eszembe jutott a koreográfus Nagy József alkotása, amikor is a „Kánizsai csoport” első kiállításán, 1981-ben, egy szétvágott kalapot feszített ki egy vakramára. Ez a hangszeres munka most nagy hatást gyakorolt rám. Nyilván az erőteljes gesztusfestés és a térbeli forma összekapcsolódása miatt. Már elő is felejtettem, a matematikus és filozófus végzettséggel rendelkező Armannak a párizsi Gare Saint Lazar (Szent Lázár pályaudvar) előtt álló hatalmas óra és koffer felhalmozódásait, modern bronz szobraikat. Valamikor párizsi ösztöndíjas koromban ezek hozzátartoztak a város jellegzetes összképéhez. Mennyi színesség, mennyi könnyedség! Franciaországba látogatván az ember meggannyi művészeti impulzust kap. Ha már itt tartok, nem hallgathatok a látogatás legnagyobb